

**»RADOVI« TALIJANSKOG
CENTRA ZA POVIJESNA
ISTRAŽIVANJA**

Rovinj, sv. 1

Godine 1964. objavljena je jedna od prvih poslijeratnih zapaženijih edicija publicističkog značaja iz povijesti naših Talijana; bila je to knjiga čiji su autori Aldo Bressan i Luciano Giuricin (»Fratelli nel sangue. Contributi per una storia della partecipazione degli Italiani alla guerra popolare di liberazione della Jugoslavia«, Edit, Rijeka, str. 443; koautora i suradnika ima više). No, osjetila se potreba i za stručnije sastavljenim izdanjima. Tako se ove godine pojavio pred javnošću i prvi zbornik — «Atti» čiji je izdavač Centro di ricerche storiche u Rovinju, koji bi trebao imati i znanstveni karakter; uz ovaj su Centar suizdavači edicije Talijanska unija Istre i Rijeke i Narodno sveučilište u Trstu. Odgovorni su urednici Giovanni Radossi i Iginio Moncalvo, a u uredništvu su — osim spomenute dvojice — Arduino Agnelli, Giulio Cervani, Anita Forlani i Antonio Paoletti.

Prvi Zbornik rovinjskog Centra za povijesna istraživanja tiskan je u Trstu, a ima ukupno 283 stranice; sadrži, uglavnom, građu.

Nakon uvodnih riječi Antonia Borme i Giulia Cervani o zadacima rovinjskog Centra (»Presentazione del Centro di ricerche storiche«) i u povodu izlaženja prvog zbornika ovog Centra (»Presentazione del primo volume degli 'Atti'«), nailazimo na statut Vodnjana iz 1492. godine. Statut je pripremio za objavljivanje — uz potrebni uvod i bilješke — Giovanni Radossi. Zatim je objavljeno pismo Nikole Tommasea (»Una lettera di Niccolò Tommaseo«). U ovome svesku započeto je preštampanje čuvenih »Životopisa« Petra Stankovića (»Biografia degli uomini distinti dell'Istria«); uvodnu je riječ uz ovaj prilog dao Domenico Cernecca. Egidio Milinovich piše o nekadašnjim karnevalima u Rijeci (»I nostri nonni in maschera«). Na kraju je priložen izvod iz Statuta Centra za povijesna istraživanja u Rovinju. Likovni pri-

lozi (motivi iz Vodnjana) su Riccardo Paliaga.

Ovaj prvi poslijeratni svezak periodične publikacije naših Talijana ima znanstveni karakter, tekstove trajnijeg značenja i zato predstavlja važan izdavački pothvat. Svojim izlaženjem zbornik govori da su Talijani — kao i na drugim područjima života u nas — u svojevrsnom poletu. Samo zbog toga treba oprostiti urednicima na nekim tehničkim nedostacima, koji, dakako, ne mogu jako umanjiti vrijednost priloga kakav je npr. prilog Giovannija Radossi. Tako npr. važni članci u publikacijama ovakve vrste i namjene moraju imati sažetak na stranome jeziku, a u ovom slučaju svakako bi bio najpogodniji hrvatski ili slovenski (te njemački, francuski ili engleski). Ovako, bez sažetka na stranom jeziku sadržaj zaista vrijednih priloga ove edicije ostat će nepristupačan za vrlo mnogo Jugoslavena, a i za druge, strane interesente, na što, svakako, izdavači nisu pomislili. Zatim, građa je često sjeckana posve suvišnim prazninama, tako da se gubi osjećaj cjeline članka. Može se prigovoriti i što sve bilješke nisu tiskane na isti način, što nema oznake tko je pripremio Tommaseovo pismo za objavljivanje, itd. No, to su sve, uglavnom, prigovori tehničkog karaktera i nestručnjak ih lako previdi.

Talijani u Istri i Rijeci — očito je — osjetili su živu potrebu da o svojoj prošlosti, ali i prošlosti drugih naroda, govore i pišu sami. Drugim riječima, na fini ali uočljiv su način prigovorili historiografima Hrvatske odnosno Jugoslavije (što sam upozorio već 1969. godine u riječkim »Dometima« Matice hrvatske, II, br. 7) ali i Italije (to je poznato otprije) da nisu odgovorili svojim suvremenim zadacima. Čini se da je ovakvo nepovjerenje dobrim dijelom i danas opravdano. No, naši Talijani nemaju — zasad — potrebne kvalificirane kadrove, za duži, ozbiljniji historiografski posao. Ipak, vjerujem da će izdavači »Radova«, služeći se iskustvom drugih historiografa u koje, inače, nemaju povjerenja, uspješno izbjеći njihove vrlo očite greške. Samo će tako o-

bogatiti i sebe, i sve nas, i druge zainteresirane novim saznanjima iz prošlosti najzapadnijih područja Hrvatske, ali, dakako, ostajući u duhu suvremenih, pozitivnih kretanja u povijesnoj znanosti.

Petar Strčić

ARHIVSKI VJESNIK XI—XII, 1968—1969.

Nastavljajući na plodnu tradiciju, arhivistički časopis »Arhivski vjesnik« XI—XII/1968—1969, stručni organ arhivskih ustanova Hrvatske, i ovaj je puta posvetio veliku pažnju izdavanju građe o manje poznatim ili nedovoljno poznatim temama i problemima, te razdobljima hrvatske povijesti, pa tako i u ovom broju ispunjava zadaću o izdavanju građe postavljenu još prije desetak godina. Građa, objavljena u ovom broju, u pravilu je solidno arhivistički obrađena, a odnosi se na povijest Hrvatske od XIV do XIX stoljeća.

Josip Adamček, Ivica Filipović i Mate Križman obradili su neke, dosad nepoznate, dokumente iz austrijskih i mađarskih arhiva o razvoju seljačke bune 1573. godine u radu *Nova građa o seljačkoj buni 1573. (I). Danica Božić-Bužančić* u radu *Dvije anagrafske tabele za područje Dalmacije iz druge polovice 18. stoljeća* objavila je dva popisa stanovništva za područje Mletačke Dalmacije i Mletačke Albanije. Podatke o ukupnoj vrijednosti izvozne i uvozne trgovine u Dubrovačkoj republici donio je Zdravko Šundrica u prilogu *Promet trgovačke robe i brodova potraj 18. stoljeća na području Dubrovačke republike*. O razvoju ceha lončara i pećara u Varaždinu od XVI do XIX stoljeća piše Mirko Androić i donosi pravila tog ceha u radu *Pravila varaždinskog ceha pećaral lončara na hrvatskom jeziku iz 1717. godine s nekim podacima o varaždinskim pećarima-lončarima od 16. do 19. stoljeća*. Josip Lu-

čić je uz veliku uvodnu raspravu obradio 42 dokumenta o dubrovačkom primorju u prilogu *Stjecanje, dioba i borba za očuvanje dubrovačkog primorja 1399—1405*.

U rubrici »Inventari« objavljena su dva zanimljiva priloga i za arhiviste i za istraživače. To su: Bernard Stulli, *Dva pokušaja inventarizacije Dubrovačkog arhiva početkom 19. stoljeća* i Josip Butorac, *Inventar i regesti za starije dokumente zagrebačkog Kapitolskog arhiva god. 1401—1700*.

Stalna rubrika »Arhivskog vjesnika« — članci i rasprave sadrže uglavnom priloge iz isključivo arhivističke problematike. To su članci: Tatjana Ribkin-Puškadija, *Restauriranje arhivske građe iz Državnog arhiva u Firenci u Arhivu Hrvatske u Zagrebu*; Krešimir Nemeth, *Arhivska magala*; Bernard Stulli, *Nacrt koncepcije srednjoročnog plana razvitka arhivske djelatnosti u SR Hrvatskoj 1971—1975. godine*; Stjepan Bačić, *O problemu preuzimanja registraturne građe u arhive*; Krešimir Nemeth, *Neki oblici rada i djelatnosti arhivskih ustanova* i Ivan Golub, *Rukopisna ostavština Ivana Paštrića u Vatikanskoj knjižnici (Fondo Borgiano latino)*.

»Arhivski vjesnik« svojom, također stalnom rubrikom »Prikazi i recenzije«, prati radove s područja arhivistike ne samo domaće nego i inozemne, a u ovom su broju objavili svoje prikaze i recenzije I. Filipović, M. Androić i Metod Hrg.

Za arhivske radnike zanimljiva je i rubrika »Vijesti«, gdje se objavljuju vijesti i izvještaji o djelatnosti arhivskih ustanova ili o nekim značajnijim poslovima pojedinih arhivista ili se daju upute o novim zakonskim propisima vezanim uz arhivski rad. U ovom su broju autori vijesti B. Stulli, Josip Adamček i Mate Križman, te Metod Hrg.

I ovaj broj »Arhivskog vjesnika« je solidna publikacija iz arhivističke prakse, a sadrži i priloge zanimljive ne samo za arhivske radnike već i za povjesničare uopće.

Bosiljka Janjatović

**Spomenica
gimnazije »Čedo Žic«
u K r k u
1921 - 1971**

**K R K
1971**

KRČKI ZBORNIK

POVIJESNOG DRUŠTVA OTOKA KRKA
PODRUŽNICE POVIJESNOG DRUŠTVA HRVATSKE

SVEZAK 3

Urednički odbor:

dr BRANKO FUČIĆ

PETAR STRČIĆ (glavni urednik)

RIKARD ŽIC

RUDOLF ŽIC

Urednik ovog sveska:

FRANJO MATEJČIĆ

Slika na koricama:

ANTON DEPOPE (Motiv grba grada Krka)